

**Den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite og sjøfarts- og fiskerikomiteen
Fellesmøte onsdag den 24. februar 1965 kl. 10.**

Møtet ble ledet av utenrikskomiteens formann, F i n n M o e .

Til stede var følgende medlemmer av den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite: Bondevik, Bratteli, Braadland, Kjøs, Langhelle, Langlo, Finn Moe, Røiseland, Rakel Seweriin, Hambro, Hegna, Johs. Olsen og Treholt.

Fra sjøfarts- og fiskerikomiteen møtte følgende medlemmer: Eikrem, Engan, Hamran, Asbjørn Holm, Helge Jakobsen, Sunniva Hakestad Møller, Nybø, (Johs. Olsen), Toppe og Warholm.

Av Regjeringens medlemmer var til stede: Fiskeriminister Magnus Andersen.

Dessuten ble ekspedisjonssjef Evensen, Utenriksdepartementet, gitt adgang til møtet.

Formannen: Først skylder jeg å gi en forklaring på at vi har innkalt til dette møtet. Forholdet er at denne saken – spørsmålet om å ta opp forhandlinger angående tilslutning til London-konvensjonen – har vært behandlet i et fellesmøte mellom sjøfarts- og fiskerikomiteen og utenrikskomiteen i forrige uke. Det skyldtes at det ble begått en feil fra min side da vi fikk anmodning fra statsråden om å innkalle til et møte om denne saken, idet jeg overså at da vi i fjor behandlet saken, var det i fellesmøte mellom sjøfarts- og fiskerikomiteen og den *utvidede* utenrikskomite. Jeg beklager igjen dypt denne feiltagelsen, som jeg gjorde det i fellesmøtet i forrige uke. Vi drøftet saken på det møtet, men ble enige om at det var best å ta et møte også med den utvidede utenrikskomite, særlig av hensyn til den bestemmelse som sier at 4 medlemmer av den utvidede utenrikskomite kan kreve at en sak skal behandles i Stortinget. Det er årsaken til at dette møtet er kommet i stand.

Nå er jo statsrådets redegjørelse sendt rundt skriftlig, og jeg skulle da gå ut fra at vi kan spare statsråden for det bry å lese den opp igjen. Jeg vil imidlertid be statsråden kort redegjøre for hva saken gjelder, for det tilfelle at noen eventuelt ikke skulle ha hatt anledning til å lese redegjørelsen.

Statsråd Magnus Andersen: I stortingsdebatten på grunnlag av den redegjørelsen jeg ga i Stortinget i fjor om London-konferansen, ble det ytre ønske om at man skulle innhente uttalelser fra organisasjonene i fiskerinæringen om dette spørsmålet om hvor vidt man skulle ta opp forhandlinger med sikte på eventuelt å tiltre London-konvensjonen på grunnlag av en deling av kysten. Slike uttalelser er da blitt innhentet, og den konklusjon som man har trukket, er at man i hvert fall for øyeblikket ikke vil ta noe initiativ til å komme med i konvensjonen på grunnlag av en deling av kysten, i og med at det store flertall av fiskeriorganisasjonene har gått imot det. Man har deretter brakt saken fram for komiteene igjen i samsvar med det ønsket som ble uttrykt i debatten i Stortinget om å få en oversikt når man hadde innhentet uttalelser fra organisasjonene. Det som redegjørelsen inneholder, er

nettopp et oversyn over hva man har gjort med saken, og de konklusjoner man er kommet fram til i Fiskeridepartementet.

Formannen: Dermed skulle vi vel kunne gå direkte på debatten, hvis der er noen som har noe å merke.

Røiseland: Eg er – slik som eg også sa i det sammøtet vi hadde i forrige veke – einig med statsråden i at no får vi liggje på vinden. Eg kan ikkje skjøne at det er noko å foreta seg no, no får ein vente og sjå. Men eg vil også ha sagt at eg meiner det var gale i fjor at det ikkje blei gjort noko meir for å halde døra open, slik at vi verkeleg kunne ha fått ei ordning no og kome med i London-traktaten.

Johs. Olsen: Jeg tror at den utvikling man hadde i denne saken i fjor og har hatt siden, har vært bra for oss. Skulle vi gjort som hr. Røiseland sier, og "holdt døren åpen", ville det vel i realiteten betydd at vi hadde gitt de andre fiskerinasjonene lillefingeren, og så ville de siden ha tatt hele hånden.

Norge hadde etablert 12 mils fiskerigrense, og vi hadde sluttet spesialavtaler med England og Russland om overgangsrettigheter i beltet mellom 6 og 12 mil fram til 1970. Så ble det fra engelsk side gjort opptakt til forhandlinger mellom de vest-europeiske fiskerinasjoner, deriblant Norge, og det ble satt opp en sakliste med flere punkter. Et av punktene var fiskerigrensespørsmålet. Avisreferatene fra forhandlingene i London og de opplysninger vi fikk i flere fellesmøter av disse komiteer, gjorde det klart at det vesentligste og det mest aktuelle punktet som ble behandlet, var ikke maskevidden ved fangst på det frie hav, internasjonalt fiskerioppsyn osv., men det var fiskerigrensen. Det som var mest om å gjøre, var å endre fiskerigrensen, for dermed å undergrave, kan man godt si, den avtalen som England hadde sluttet med oss om en overgangsordning mellom 6 og 12 mil inntil 1970. Hvis vi hadde "holdt døren åpen", som det er sagt, og til slutt gått inn gjennom døren, ville det betydd at vi sammen med de andre statene hadde gått inn for det som England anså som det vesentligste, nemlig å få en spesialavtale for disse landene – hvor Sovjet ble holdt utenfor – som ville hatt til følge at selve fiskerigrensen ble eliminert. Dermed ville vi i realiteten ha kunnet skyte en hvit pinn etter den bebudede 12-milsgrense i 1970. Så etter min mening kan vi være glad for at det gikk som det gikk, og at vi ikke holdt noen dør åpen.

Nybø: Jeg er ikke sikker på om jeg kan gi min tilslutning til den glede som hr. Johs. Olsen uttrykte nå. Men jeg tror som hr. Røiseland at det er lite formålstjenlig å gjøre noe med denne saken nå. Den sjansen vi hadde, og som også fiskeridirektøren peker på i den uttalelsen som er gjengitt på side 4 – det er mulig at en slik løsning kunne blitt akseptert under selve forhandlingene – er forspilt. Hvor vidt det kom av selve delegasjonens innstilling til spørsmålet før man reiste til London eller under selve forhandlingene, skal være usagt, men for meg ser det i all fall ut som om man ikke lenger har de mulighetene man hadde der. Jeg tror det vil

by på atskillige komplikasjoner hvis man skal komme tilbake etterpå og prøve å komme inn i denne konvensjonen.

Jeg synes nok også at man tydelig øyner den alvorlige handelspolitiske side ved denne saken, som også fiskeridirektøren har pekt på, nemlig at dette at vi har holdt oss utenfor konvensjonen, kan bli anvendt imot oss under videre handelsforhandlinger. Under de overveielser som Fiskeridepartementet har foretatt, og som er gjengitt i det oppsettet vi har fått, finner vi på side 11 et konsentrat av de vanskeligheter som vi vil møte på grunn av at det er nettopp de landene som er med i konvensjonen, som er våre beste avtakere og kunder. Vi kan få vanskeligheter hvis disse landene ut fra den stilling vi har tatt til konvensjonen, ser det slik at da kan Norge holde seg utenfor ellers også.

Men som sagt, jeg tror ikke det er stort å gjøre med denne saken på det nåværende tidspunkt. Man får følge utviklingen og se om det er mulig å komme inn i konvensjonen senere, og i så tilfelle forsøke å komme inn på best mulige vilkår.

Eikrem: Eg undrast kva slag restriksjonar hr. Nybø og hr. Røiseland er redde for at vi skal møte her. Så vidt eg forstår, har vår eksport til England auka, og vi har ikkje møtt restriksjonar korkje for fisk eller andre produkt. Kvifor då måle ein viss mann på veggen slik? Det synest det ikkje å vere grunnlag for.

Nybø: Som representanten Eikrem kanskje er oppmerksom på, skal vi ikke selge bare til England. Vi har også en betydelig kunde i EEC-landene. Og her står det ganske klart at man må regne med at de vil reise tollmurer som vil bli ganske restriktive for Norge. Jeg tror vi gjør rett i å regne med at slike restriktive tollmurer kan reises rundt i EEC-landene.

Johs. Olsen: Jeg ser det slik – og jeg tror det er et syn som deles av fiskerne på vår kyst, uansett hvor de er fra – at det viktigste spørsmål for våre fiskerier i dag er at vi verner mot overbeskatning på fisken, verner om våre fiskebanker og om vårt kystfiske. Det har selvfølgelig stor betydning at vi kan eksportere vår fisk til markeder både innen EEC og i England, men hvis vi ikke har noen fisk å selge, hjelper det ikke hvor gode markeder vi har. Det viktigste er at vi søker å ekspandere vårt fiske, verner om vårt kystfiske og våre fiskebanker, slik at vi kan fiske opp mer. Det er det som er hovedspørsmålet, og jeg tror våre fiskere ser det slik at alle andre betenkeligheter og spørsmål må vike for det. Det er riktig også etter min mening.

Selvfølgelig ville det ut fra markedsmessige hensyn være av betydning at vi hadde et samarbeid med de andre land, men hvis det skal skje på bekostning på noen måte av vår fiskerinæring, fisket på våre kyster og på fiskebankene eller vårt havfiske, så er det for dyrt.

Hamran: Jeg forstår ikke hva hr. Nybø mener når han sier at vi kan ha tapt noe på ikke å ha døren stående åpen for tilslutning til konvensjonen. Vi forsøkte jo fra norsk side å tøye oss så langt det gikk an. Vi var jo i forhandlinger med landene i

EEC og tilbød dem bedre fiskerimuligheter innenfor sonen mellom 6 og 12 mil, men det resulterte ikke i noen ting.

Jeg må si jeg er enig med Johs. Olsen i det han sa om fiskeriene på norskekysten. Det må være noe av det viktigste at vi kan bevare kystfisket for vår kystbefolkning. Vi kan se på Island f.eks. som nå har gjennomført 12-milsgrense. Der har de hatt storfiske nå, og de sier selv at det er det som er årsaken.

Når det gjelder det som har vært sagt om handelssamkvemmet mellom EEC og oss, så tror jeg en utvidelse der vil komme. Det er noe som må ta sin tid, og det kommer nok. Det er noe som hører fremtiden til. Fisk er i dag mangelvare, og vi må være klar over at etterspørselen vil gjøre seg gjeldende også innenfor EEC-landene.

Statsråd Magnus Andersen: Man må jo akseptere at det kan være litt forskjellig syn om enkelte detaljer både når det gjelder avtalen og vurderingen om hva som kan være galt eller riktig. Men jeg har forstått det slik at det ikke er så veldig stor uenighet om den generelle konklusjon man er kommet til, og jeg er glad for det.

Med hensyn til det spørsmål som hr. Nybø reiste, om De seks og deres tollmurer, har jeg ikke kunnet oppdage noe i den retning i de dokumenter som har sirkulert, at De seks har sagt seg villige til noen spesialbehandling av de land som er med i London-konvensjonen, men som står utenfor EEC. EEC vil bygge opp sine tollmurer og arbeide ut fra de prinsipper som de der fastlegger, uten at det er gitt noe tilsagn til noen av disse landene – verken Danmark, Sverige eller andre – om at man vil praktisere spesielle tollsatser for dem.

En annen ting er at det ved forhandlinger er kommet fram til resultater som har gitt enkelte frikvoter, men det har også Norge til denne tid fått en viss del av.

Jeg vil gjerne ha gjort det klart at det ikke på denne konferansen har skjedd noe som binder De seks til å behandle noen av de landene som er med i London-konvensjonen om fiskerigrensene, på annen måte enn de land som ikke er med.

Røiseland: Eg vil gjerne spørje statsråden om Vest-Tyskland har gjeve noko vink om at dei ønskjer å drøfte fiskerigrensespørsmål med oss, på diplomatisk eller annen veg?

Statsråd Magnus Andersen: Til det spørsmålet fra hr. Røiseland kan jeg si at det – ikke offisielt – men underhånden – har vært nevnt spørsmålet om en overgangsordning for Vest-Tyskland også.

Røiseland: Akkurat, det var det eg gjerne ville ha konstatert.

Formannen: Jeg vil gjerne selv si et par ord. Jeg er fullstendig enig i den konklusjon som er trukket, at det ikke er noen muligheter nå, og at det ikke ville ha noen hensikt nå å forsøke å slutte seg til denne konvensjonen. På den annen side tror jeg ikke man skal undervurdere vanskelighetene overfor EEC og ta dem så lett som det er gjort her.

EEC er nå etter at det fikk sin landbruksordning, kommet inn i en periode hvor det utbygger sitt samarbeid. At det før eller senere kommer fram til at det også vil få en fiskeriordning, må man anse som gitt.

I det hele tatt seiler Norge fram til en meget vanskelig situasjon overfor EEC i og med Kennedy-runden, hvor en del av våre viktigste industrielle eksportprodukter står på unntakslistene. Så vi kommer til å få en meget vanskelig forhandlingssituasjon overfor EEC, og man skal ikke undervurdere de vansker man der står overfor, og hvor også fisken kan bli trukket inn – det er ganske klart.

Braadland: Det er klart at før eller senere må vi få et oppgjør med EEC også om fiskeriproduktene. At det oppgjøret blir hardt og ubehagelig, er vi alle klar over. Jeg tror det vil bli meget lettere for oss å møte opp til det og ta det nappetaket når vi har noe å gi, når vi har en fiskerigrense som går ut til 12 mil, og hvor vi har noe å gi. Hvis vi på forhånd gir opp fiskerigrensen og slutter oss til denne konvensjonen, før vi har fått noen handelspolitiske fordeler, sitter vi meget hardt i det. Selv om det kan bli vanskeligheter framover, så er jeg tryggere nå enn jeg hadde vært om vi hadde sluttet oss til konvensjonen.

Formannen: Er det andre som forlanger ordet? Hvis ikke, kan vi vel ta redegjørelsen til etterretning.

Det melder seg da det spørsmål om det er noen som er av den oppfatning at saken bør behandles av Stortinget. – Hvis ikke, lar vi saken være ferdigbehandlet med dette.

Jeg vil bare gjøre oppmerksom på at de som ønsker å kvitte seg med den redegjørelsen som er delt ut, og som er fortrolig, kan bare levere den til sekretæren, som vil sørge for at papirene blir tilintetgjort.

Langlo: Eit praktisk formelt spørsmål: Som formannen sa, skulle denne utgreiinga ha vore gjeven i den utvida utanrikskomiteen. Då reiser spørsmålet om referatet seg, om utgreiinga skal stå i referatet eller ikkje. Den er jo ikkje gjeven her i dag, vi har berre dette dokumentet.

Formannen: Vi føyer redegjørelsen inn i referatet sammen med referatet av den debatt som var i det forrige møtet.

Møtet hevet kl. 10.25.